

102de vergadering

Dinsdag 5 september 2006

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 142 leden, te weten:

Van Aartsen, Aasted Madsen-van Stiphout, Albayrak, Algra, Aptroot, Arib, Van As, Atsma, Azough, Van Baalen, Balemans, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Bos, Van den Brink, Brinkel, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Van Dijk, Van Dijken, Dijksma, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duyvendak, Eerdmans, Van Egerschot, Eijsink, Eski, Ferrier, Fierens, Van Gent, Gerkens, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hofstra, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Irrgang, Jager, Joldersma, Jonker, Jungbluth, Kalsbeek, Kant, Karimi, Knops, Koenders, Koopmans, Kortenhorst, Koşer Kaya, Krähe, De Krom, Kruijssen, Van der Laan, Lambrechts, Lenards, Van Lith, Marijnissen, Mastwijk, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Nijs, Noorman-den Uyl, Omtzigt, Oplaat, Örgü, Ormel, Van Oudenallen, Özütok, De Pater-van der Meer, Rambocus, Roefs, Rouvoet, Rutte, Samsom, Van der Sande, Van Schijndel, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Varela, Veenendaal, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Vergeer, Verhagen, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Wagner, Weekers, Weisglas, Wilders, Willemse-van der Ploeg, Van Winsen en Wolfsen,

en de heer Donner, minister van Justitie, mevrouw Van der Hoeven, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Peijs, minister van Verkeer en Waterstaat, de heer Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, en de heer Van Hoof, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Haverkamp, Van Fessem en Van Oerle-van der Horst, wegens bezigheden elders;

Lazrak, wegens ziekte, gedurende de hele week;

De Wit, wegens ziekte, deze en de volgende week.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Arib aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **aanhoudende berichten over de korting op ziekenhuizen**.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Voorzitter. Het is algemeen bekend dat, als je veranderingen wilt doorvoeren in de zorg, het erg belangrijk is dat er voor die veranderingen draagvlak is, met name bij artsen, verpleegkundigen en verzorgenden die het werk moeten uitvoeren. Vorige week verscheen er tot mijn grote verbazing een persbericht van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, waarin zij laat weten geen vertrouwen meer te hebben in deze minister van Volksgezondheid. Dat is nogal wat. Je moet als minister van goede huizen komen om het zo ver te laten komen. Wat vindt de minister van zo'n persbericht waarin het vertrouwen in hem wordt opgezegd?

De ziekenhuizen zijn woedend op de minister, omdat hij een budgetkorting van 192 mln. heeft aangekondigd. Die korting komt er, omdat de ziekenhuizen hun werk goed hebben gedaan; zij hebben keihard gewerkt om de wachtlijsten weg te werken en hebben steeds efficiënter en doelmatiger gewerkt. Zij komen de afspraken na, zoals die zijn gemaakt in de prestatiecontracten, mijns inziens in tegenstelling tot de minister. Het departement heeft volgens de ziekenhuizen zijn huiswerk niet goed gedaan door lager te ramen dan noodzakelijk is. De

Arib

minister heeft kennelijk niet goed kunnen inschatten wat de zorgvraag zou zijn in 2005. Het budget is overschreden, omdat de zorgvraag in 2005 zich sterker heeft ontwikkeld dan de minister heeft geraamd; er zijn 300.000 patiënten extra behandeld. Of denkt de minister dat de ziekenhuizen het geld ergens anders in hebben gestoken? Als de minister daarover een vermoeden heeft, dan moet hij daar mijns inziens eerlijk over zijn; dan willen wij daarover meer weten.

Bij het prestatiecontract zijn drie partijen betrokken: het ministerie van VWS, Zorgverzekeraars Nederland en de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen. Waarom legt de minister de schuld alleen bij de ziekenhuizen? Wat is de rol van de zorgverzekeraars eigenlijk? Zij zijn immers degenen die de contracten afsluiten. Omdat zij een belangrijke rol toebedeeld hebben gekregen, neem ik aan dat zij tijdig kunnen zien dat het budget waarschijnlijk overschreden wordt. Waarom hebben zij niet tijdig aan de bel getrokken?

Een en ander gaat over 2005, maar hoe ziet het eruit voor 2006?

De **voorzitter**: U heeft nog tien seconden.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Dan stel ik alleen de vragen. Hebben de zorgverzekeraars hun taak verzuimd? Hoe komt het dat de minister steeds te laag raamt? Hoe zit dit voor 2006? Ik ben benieuwd of ook volgend jaar het budget wordt overschreden. Tevens zou ik graag willen weten wat hij gaat doen om dit probleem zo snel mogelijk op te lossen, en wel vóór de behandeling van de begroting van VWS.

□

Minister **Hoogervorst**: Voorzitter. Mevrouw Arib vroeg mij wat ik vond van het persbericht van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen. In dat persbericht wordt het vertrouwen in mij opgezegd. Je zou het een soort motie van wantrouwen kunnen noemen. Welnu, daar geef ik gevolg aan: over ongeveer zes maanden zal ik mijn ambt verlaten. Eerlijk gezegd, vond ik het persbericht wat overspannen van toon. Ik snap wel dat men een aankondiging van een korting niet plezierig vindt, maar de toon van genoemd persbericht is toch wel wat schrill. Dat geldt temeer omdat wij met elkaar in het prestatiecontract heel duidelijke afspraken hebben gemaakt. Die kaders heb ik niet zelf verzonnen; die staan in het convenant. Daar heeft men zich dus aan geconformeerd. Het idee was om de financiering van de zorguitgaven te betalen uit de extra groei ruimte en de efficiencyverbetering. Daar hebben partijen zich aan gecommitteerd. Wij hebben voorzien dat er wellicht overschrijdingen zouden volgen en afgesproken dat partijen bij signalen van overschrijdingen met elkaar om de tafel zouden gaan zitten om maatregelen te nemen.

Eind 2005 heb ik signalen gekregen die erop wezen dat er overschrijdingen waren. Aan de convenantpartijen heb ik vervolgens het signaal gegeven dat maatregelen genomen moeten worden om te voorkomen dat de kostenontwikkeling hoger zou uitvallen dan de beschikbare ruimte. Ik heb partijen verschillende malen uitgenodigd om voorstellen te doen, maar tot op heden heb ik van de ziekenhuizen nog geen voorstel daartoe ontvangen, terwijl rond het project "Sneller Beter"

genoeg materiaal voor een verdere efficiencyverbetering op tafel ligt.

Ik was genoodzaakt om maatregelen te nemen omdat ik deze zeer aanzienlijke kostenoverschrijding niet wilde afwentelen op de premie die uiteindelijk, linksom of rechtsom, door de burgers wordt betaald. Mevrouw Arib zal daar ook geen voorstander van zijn. Ik ben daarom een procedure gestart die leidt tot een korting. Ik denk dat die haalbaar is. In de gehele periode 2005-2006 hebben de ziekenhuizen een groei ruimte gehad van 563 mln. Dat is geen onaanzienlijk bedrag. Ik heb een nieuwe regeling getroffen voor dure medicijnen, die ziekenhuizen zal ontlasten. Dat zal uit mijn begroting blijken. In de jaren 2004-2005 is er gecumuleerd een arbeidsproductiviteitsstijging van 5,1% geweest. Deze aanzienlijke stijging is echt een goede prestatie van de ziekenhuizen. Ik heb er begrip voor dat men de korting zeer onaangenaam vindt, maar ik ben ervan overtuigd dat men die op een fatsoenlijke manier kan opbrengen.

Mevrouw **Arib** (PvdA): Voorzitter. Zoals de minister zegt, ben ik inderdaad geen voorstander van het afwentelen van de overschrijding op de premies, die daardoor waarschijnlijk omhoog zullen gaan. Toch ben ik er bang voor dat uiteindelijk de patiënten een hoge prijs zullen moeten betalen. Dat heeft de NVZ ook in haar reactie geschreven. Door de budgetkorting kunnen de ziekenhuizen de wachtlijsten immers niet meer wegwerken. Sterker nog, de wachtlijsten en de wachttijden zullen daardoor toenemen. De NVZ zegt ook dat de bekostiging van dure geneesmiddelen in het gedrang komt. De budgetkorting wordt dus wel degelijk op de patiënten afgewenteld. Kan de minister garanderen dat de patiënten niet de dupe worden van de budgetkorting?

Wat zijn de voorspellingen voor 2006? De minister is begonnen met het aankondigen van een budgetkorting van 400 mln., maar ineens is het bedrag naar 192 mln. gegaan. Kan de minister uitleg geven over dit verschil?

Minister **Hoogervorst**: Voorzitter. De ziekenhuizen hebben nog veel in eigen hand. Als de contractering in 2006 gematigder is dan vorig jaar, kunnen nieuwe overschrijdingen worden voorkomen en hoeven geen verdere kortingen te worden toegepast. Informeel heb ik van de NVZ begrepen dat het tempo van contractering lager ligt dan vorig jaar. Dat gaan wij nauwkeurig monitoren. Blijkt het mee te vallen, dan kan het bij deze eerste 192 mln. blijven.

De patiënten hoeven hier helemaal niet de dupe van te worden. Men heeft immers een stevige winst op het gebied van de arbeidsproductiviteit gemaakt. Dat is een korting op de prijs per eenheid product. Ziekenhuizen hebben er dus helemaal geen belang bij om de productie in te perken. Eerder is het tegendeel het geval. De wachtlijsten liggen over het algemeen ver beneden de Treek-norm. Spookbeelden van onaanvaardbare wachtlijsten zijn echt niet nodig.

Mevrouw **Kant** (SP): Die wachtlijsten zie ik toch echt anders, want ik hoor nu al berichten dat zij er nog steeds zijn of zelfs groeien. Daarover ben ik wel degelijk ongerust. U legt de bal nu weer bij de ziekenhuizen, maar u hebt zelf ook een verantwoordelijkheid. U geeft aan dat er een korting aankomt, terwijl de ziekenhuizen met het budget dat zij nu hebben, 300.000 patiënten extra hebben geholpen. Dat kan toch niet met hetzelfde

Hoogervorst

geld? Dat moet u toch ook begrijpen? Als u die korting toepast, verwacht ik niet anders dan dat de wachtlijsten weer gaan groeien, tenzij u andere maatregelen met de ziekenhuizen afspreekt.

Minister **Hoogervorst**: Nee, want het is een korting per eenheid product. Als een ziekenhuis minder produceert, houdt het nog minder over, dus het heeft daar helemaal geen belang bij. Berichten over toenemende wachtlijsten heb ik niet gehoord. Dat is ook helemaal niet waarschijnlijk, gezien het feit dat de productie veel sneller is gestegen dan wij hadden verwacht. Beide argumenten kloppen naar mijn overtuiging niet.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Nu volg ik het helemaal niet meer. Er wordt 192 mln. weggehaald bij dat budget, maar niemand gaat dat merken. De patiënten merken het niet, de ziekenhuizen merken het niet, er wordt geen verplegend personeel ontslagen, de wachtlijsten lopen niet op. Minister, vertel eens hoe dat kan.

Minister **Hoogervorst**: Nee, dat kan natuurlijk ook niet.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Hoe zit het dan wel? Wie gaat de prijs hier dan voor betalen?

Minister **Hoogervorst**: De ziekenhuizen merken dit wel degelijk, want zij ontvangen minder per eenheid product, per handeling, dus zij zullen efficiënter moeten gaan werken en zij zullen waarschijnlijk met minder personeel moeten gaan werken. En ik zeg dat dit een zegen is, want dat hebben wij de komende jaren heel hard nodig. Wij krijgen weer grote problemen op de arbeidsmarkt. 13% van de beroepsbevolking werkt al in de zorg. De ziekenhuizen zullen beter moeten werken en met minder mensen hetzelfde werk moeten opknappen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Nu lijkt de aap toch uit de mouw te komen. De minister roept dat het allemaal nog efficiënter kan, terwijl hij de ziekenhuizen net heeft geprezen voor wat er in 2005 aan productiviteitswinst is behaald. Dat kan kennelijk nog meer worden. Eerst zien, dan geloven, zou ik denken. Aan het slot van het antwoord van de minister zit de pijn. Er komt gewoon personeel op straat te staan. Verplegend personeel moet ontslagen worden. Zie ik dat goed?

Minister **Hoogervorst**: Dat is maar helemaal de vraag, want op zichzelf houden wij nog steeds rekening met groei van de ziekenhuisproductie. Je hebt de afgelopen jaren ook gezien dat met ongeveer hetzelfde aantal personeelsleden meer werk is verricht. Dat kan men in de toekomst ook volhouden.

De heer **Buijs** (CDA): De angel van een en ander zit in de laatste alinea's van het persbericht. Ik sluit mij hierbij aan bij mevrouw Arib. Daar staat dat dit ertoe zou kunnen leiden dat 200.000 patiëntenhandelingen worden uitgesteld of anderszins, ik zeg het heel voorzichtig. Ik wil graag een toelichting van de minister krijgen op het cijfermateriaal dat wij aangereikt krijgen, dat er meer productie is geleverd, dus meer behandelingen, dan 1,5% efficiencywinst binnen het huidige budget op grond van het convenant. Ik wil dat wel eens op papier zien. Wat is de mening van Zorgverzekeraars Nederland over deze affaire? De minister zei dat hij niets van partijen had

gehoord, maar ik kan mij voorstellen dat ZN wel geïnteresseerd is in productiecijfers.

Minister **Hoogervorst**: Dat is misschien wel het geval. Zij hadden ook wel wat beter hun best kunnen doen. Ik ben graag bereid om het cijfermateriaal dat de NVZ heeft aangereikt, van commentaar te voorzien. Ik denk dat er over de meeste cijfers niet veel verschil van mening bestaat, maar dat het gaat om de inschatting wat je er vervolgens mee doet. Ik ben graag bereid om de Kamer mijn visie op het verhaal te geven tegen de achtergrond van wat er is gebeurd.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Wij krijgen een brief met een duiding van de minister over de cijfers van de NVZ. Het klinkt toch wel ongeloofwaardig dat patiënten er helemaal niets van merken als je er 200 mln. af doet. Ik houd de minister eraan, maar het lijkt bijna op het gegoochel van het CDA, dat in de komende periode 6 mld. van de zorg afhaalt met alleen maar efficiency-maatregelen.

De heer **Buijs** (CDA): Dat zijn dus aperte leugens.

De heer **Heemskerk** (PvdA): De heer Buijs windt zich op, maar hij heeft blijkbaar zijn eigen verkiezingsprogramma niet gelezen, want daar wordt stevig in bezuinigd. De minister kiest altijd partij voor de verzekeraars en zegt er nooit iets onaardigs over. Mijn vraag is wat zij het afgelopen jaar nu eigenlijk hebben gedaan. Zij zouden toch moeten onderhandelen? Hoe kan het dat het daar oorverdovend stil is en dat de minister geen enkele kritiek op die partij heeft?

Minister **Hoogervorst**: Ik herken het beeld niet dat ik altijd partij zou kiezen voor de zorgverzekeraars. Ik denk ook niet dat dit beeld leeft bij de zorgverzekeraars. Als een partij in de zorg het voor de kiezen heeft gekregen in het afgelopen jaar, is het overigens die van de zorgverzekeraars. Die hebben de nieuwe zorgverzekering moeten verwerken. Dat is een beestachtige klus geweest waaraan men alle energie heeft moeten wijden.

De heer **Buijs** (CDA): De heer Heemskerk vertelt leugens. Het CDA wil fors inzetten op vermindering van de bureaucratie, de stroperigheid en overmatige wet- en regelgeving. Dat is zojuist ook bij dit dossier aan de orde geweest. De Partij van de Arbeid wil nog meer overheid en nog meer bureaucratie. Wij willen juist meer zorg.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Ik begrijp dat de minister pleit voor verhoging van de werkdruk van de mensen die in een ziekenhuis werken. Heeft hij dat ook voorgelegd aan de mensen op de werkvloer? Denkt de minister dat er nog meer werk bij kan? Zijn deze mensen niet al genoeg uitgeperst?

Minister **Hoogervorst**: Het beeld van een uitgeperste beroepsbevolking in de zorgsector probeert de SP graag op te hangen, maar stemt niet overeen met de praktijk. Ik stel bij mijn werkbezoeken vast dat mensen met heel veel plezier werken in de zorgsector. Ik stel tevens vast dat bijna iedereen in de zorg zegt dat het werk efficiënter kan. Efficiënter werken betekent overigens niet meer zweet. Het betekent met eenzelfde hoeveelheid zweet meer doen.